

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Muncă și răsplată.

De Dr. Ioan Stanciu,
par. gr.-or. român.

I.

Structura complicată a societății omenești este întocmită pe baza muncii și în proporția acesteia pe răsplata bine meritată. E și naturală această clădire, care se arată și la celelalte viețări, la plante, ca și la animale. Nici acestea, nici acestea, nu pot trăi, dacă nu muncesc pentru câștigarea hranei de toate zilele. Cu atât mai vădit omul trebuie să se năzuească spre câștigarea acestei hrane, dat fiind că el, spre deosebire de plante și animale necuvântătoare, trebuie să se îngrijească ani mulți și de susținerea și creșterea familiei sale. Nu înzădar a fost recunoscută deci munca totdeauna, dar mai ales în secolii din urmă, de cel mai mare bun ce poate exista, ear omul muncitor a devenit stimat și răsplătit.

Sub muncă în general înțelegem dezvoltarea unor acțiuni spre atingerea unui scop, sau producerea unui bun material sau ideal. Nici când nu vom considera deci numai dezvoltarea puterilor fizice de muncă, ci și lucrările spirituale. Sigur, de aici urmează, că munca e fizică și spirituală, și adeseori se pot recunoaște ambele în una și aceeași lucrare, dar totdeauna prevalând una sau alta. Munca corporală sau fizică nici când nu a fost respătită ca cea spirituală, deoarece ea nu a fost câștigată cu spese și învățatură, ca aceasta. Drept aceea, a fost și este considerată de muncă inferioară. Muncitorii de câmp, cari nu dezvoltă și muncă spirituală și cari nu spesează cu studiarea muncii lor, sunt mai puțin răsplătiți ca meseriașii, cari la studiarea meseriei spesează și muncesc, ear la produsele lor pe lângă munca fizică dezvoltă mai mult sau mai puțin și muncă spirituală. În comparație cu aceștia cei din clasa intelectuală, ca muncitori exclusiv spirituali, trebuie să fie și mai bine răsplătiți, având în vedere șirul lung al anilor, în cari și-au câștigat calificarea necesară, precum și spesele împreunate cu studiul și energia depusă în jurul acestui scop. De sigur la oficialii în toate statele se iau în considerare, pe lângă cele înșirate, și cercul de activitate, calitățile mai distinse, anii de serviciu și așa se răsplătesc, nu egal, ci după anumite grade.

Privită preoțimea din acest punct de vedere, ea este o tagmă din clasa intelectualilor. Puterea de muncă și-o câștigă în ani mulți, cu multe spese și cu trudă îndelungată. Activitatea ce o dezvoltă este o muncă curată spirituală, mai spirituală decât a unor funcționari, cari își resoalvă afacerile după oarecare șablon. Abstrăgând dela îndatoririle scripturistice ale parohului, cum sânt: purtarea matriculelor, purtarea protocolului familiar, a cronicei parohiale, rezolvarea actelor

venite dela forurile superioare bisericești, sau dela cele politice, parohul trebuie să îngrijească și să împlinească în parohia sa și afaceri, cari nu se țin strict de îndatoririle sale: toate îndatoririle epitropiei, care de regulă nu poate purta jurnalul de cassă, nu poate face rațiociniul anual, precum și toate cele împreunate cu acestea: chitanțe, obligații etc. Deci cu drept cuvânt parohul este cheia tuturor afacerilor parohiei, este osia, în jurul căreia se învârtă parohia cu multele și variatele chestiuni de rezolvat. Și că de fapt așa e considerat parohul și de forurile superioare, se vede clar din împrejurarea, că e luat la răspundere și pentru lucrări, cari nu se țin de îndatoririle sale. Incassarea repartiției sau a dărei de cult bunăoară trebuie să o facă epitropia, și pentru că așa dispun statutele, și pentru că e incompatibil cu starea parohului să umble din casă în casă pentru încassarea sumei prescrite. Apoi dacă se întâmplă, că repartiția să nu încurgă regulat, sau epitropia nu își face datorința, și din una sau altă cauză salariile învățătorilor sau alte îndatoriri bănești nu pot fi satisfăcute, parohul este tras la răspundere, măcar că nu are nici o putere asupra epitropiei. Adevărat, că încassarea s'ar putea face pe cale administrativă, dar până ce să se arete rezultat și aici, pot urma alte neplăceri.

Dar chiar neluând aceste geutăți în seamă, munca parohului constă în alte activități, mult mai superioare și mult mai spirituale. Numai predicarea cuvântului reclamă o încordare spirituală intensivă, apoi datorințele parohului asupra creșterii religioase și morale a credincioșilor săi, darea unor directive în dezvoltarea materială a acestora, precum și îngrijirea de mersul bun al învățământului, prevederea școlii cu cele necesare: toate acestea denotă, că parohul este organ de o netăgăduită valoare, care are să desvolte o activitate multilaterală intelectuală. Ba afirmăm și credem, că munca învățătorilor noștri ar fi în mare parte zadarnică, dacă ea nu s'ar continua de preoți, în și afară de biserică!

Un capitol separat formează activitatea parohului în războiul acesta mondial. Voinicii noștri la îndemnul preoțimei au plecat voioși și cântând la luptă pentru apărarea patriei; mulți preoți s'au pus în frunte și cu drapelul în mână, înțonând frumosul cântec de regretat Iosif, au insuflat în feciorii noștri încrederea în învingerea armelor noastre. Și le-a stat bine și frumos, să cânte cu flăcăii noștri:

Veniți viteji, apărători ai țării!
Veniți, ca sfânta zi a răsărit!
E ziua mare a reînălțării
Drapelului de gloanțe zdrențuit!..

Ce credeți voi, noroade nesătule,
Că nu ne poartă grijă Cel de sus?
N'am înfruntat noi năvăliri destule
Din miază-noapte, răsărit și-apus?
Adună-ți, rege, oștile și du-le
La biruință așa cum le-ai mai dus!

La arme cei de-un sânge și de-o lege!
La arme pentru neam și pentru rege!
Când patria ne cheamă sub drapel,
Datori sunt toți copiii ei s'alerge
Să-l apere, să moară pentru el!..

Apoi în decursul războiului! Condeul e slab să poată descrie după vrednicie cele săvârșite de preot. Ici mângăetor al celor loviți de soarte, colo sprijinitor al orfanilor. Când trebuie să dea nădejde celor desnădăjduiți, când curaj celor cari pleacă la oaste, îndemnuri, cu cuvântul și fapta, la subscrierile pentru împrumuturile de stat. Mai e și organ ajutător la diferitele rechiziționări, ici-colo dascăl în locul învățătorului dus în serviciul armatei. Cine le poate înșira pe toate, unde parohul trebuie să fie la locul său și cu cuvântul, și cu fapta?

Activitatea preotului nici când și din nici un punct de vedere nu se poate asemăna cu cercul de activitate al altor funcționari. Nu, pentru că parohul nu este un organ, care rezolvă numai acte, nici nu e simplu funcționar, care își are orele de muncă și cercul de activitate fixate. Noi totdeauna trebuie să fim gata a sări în ajutorul credincioșilor noștri, gata a sprijini instituțiile cu scop nobil, a da ajutor organelor administrative în acțiunile, în cari ajutorul ni se așteaptă, și astfel în mod indirect noi promovăm în mare măsură marile interese ale statului. Scurt vorbind, ca munca noastră să corăspundă întru toate așteptărilor legate de chemarea noastră, noi cu adevărat trebuie să fim ceea ce ne spune scriptura: *tuturor toate*.

Pentru ziaristii români.

Distinsul nostru fruntaș, domnul Dr. Ioan Mihu, întemeietorul fondului ziaristilor români dela noi, a adresat domnului Ioan I. Lăpădatu, secretarul epitropiei «fundațiunii pentru ajutarea ziaristilor români din Ungaria» scrisoarea următoare: «Stimate domnule Secretar! Ziaristica fiind oglinda fidelă, în care se reflectează starea culturală și sbuciumările sufletești ale unui neam, nu e lucru indiferent, că după vremuri și împrejurări ce idei și ce tendințe se propagă în presa națională a unui popor. Pentru îndrumarea sănătoasă a ziaristicii noastre este deci de un netăgăduit interes, ca la anumite intervale să se facă cercetări critice serioase asupra activității ziaristice din trecut și a problemelor viitorului. Inspirat de acest gând, pun la dispoziția epitropiei fondului ziaristilor români din Ungaria tantiema statutară ce mi compete cât timp voi face parte din direcțiunea institutului «Albina», cu destinația, ca la intervale potrivite să se scrie, premize și publice studii de valoare din domeniul ziaristicii dela noi, anume: 1. Biografii de ale ziaristilor noștri distinsi decedați; 2. Studii critice și istorice asupra presei noastre din trecut; 3. Studii asupra problemelor de actualitate pentru viitor. Rugându-vă să mă avertizați, dacă epitropia este aplecată a lua asupra sa această însărcinare, semnez respectuos: Vinerea,

în Aprilie 1917. Dr. Mihu m. p.» Acest nou gest frumos și generos al domnului Dr. Ioan Mihu nu are trebuință de nici un comentariu.

Anglia — sac fără fund.

Sub acest titlu se publică, din peana dlui I. Slavici, în Gazeta Bucureștilor, următorul interesant articol:

Când oameni bine dumiriți ne spun neau pe la începutul războiului, că englezii sunt cei ce au pus la cale vărsările de sânge, numai puțini admiteau că li se spune adevărul. Oamenii de stat ai Angliei potri-viseră lucrurile așa, în cât până chiar în Anglia lumea cea mare credea că guvernul englezesc s'a lăsat să fie târât în război numai pentru-ca să apere Belgia și să le vie în ajutor celorlalte țări năpăstuite de Germania cotropitoare. Numai incetul cu incetul a ieșit la iveală adevărul din ce în ce mai neîndoios, că de dragul Marii Britanii se întind pustiirile și se omoară între dâșii oamenii pe atâtea câmpuri de război și că englezii sunt cei ce fac peste puțință restabilirea bunei păci.

În deosebi în România sunt și astăzi mulți cei ce nu cunosc în deajuns poporul englezesc și istoria lui, și astfel nu pot să-și dea seamă, de ce anume este el nevoit să stoarcă dela celelalte popoare atât de multe și de mari jertfe.

Unul dintre marii economiști englezi stabilește adevărul principiului, că îndemnul spre dezvoltarea economică, deci spre cea culturală în genere, pornește din trebuințe. Și în adevăr, cu cât mai multe, mai mari și mai înțepitoare sunt trebuințele oamenilor, cu atât mai viuă și mai statornică e râvna de a agonisi prin muncă întinsă, prin dezvoltarea destoiniciilor și prin perfecționarea uneltelor.

În Anglia dar trebuințele au fost dinadins și în mod sistematic săltate și sporite, și mai ales noi românii, care suntem deprinși a ne mulțumi cu puțin, nu putem să ne facem închipuire, cât de mult consumă englezul în toate privințele și cât de greu ajunge a fi mulțumit. În deosebi clasele conducătoare sunt cu desăvârșire nesățioase, încât ne cuprinde un fel de amețală când aflăm cât e în stare să cheltuiască un englez mai înstărit pe an.

Ori și cât de muncitori și de destoinici ar fi, englezii nu sunt în stare să-și satisfacă ei înșiși prin sine trebuințele exagerate, și astfel pentru dâșii exploatarea economică și cea politică a altor popoare e o adevărată chestiune de existență.

Cea mai interesantă parte din istoria modernă a Angliei sunt bine chibzuitele silințe de a întinde din ce în ce mai departe comerțul și de a perfecționa rasele de animale domestice și unele soiuri de plante folositoare, precum și lucrarea industrială, pentruca nimeni să nu poată concura cu produsele englezești.

A și ajuns Anglia să stăpânească mările și cele mai mule piețe de desfacere.

Englezii nu se puteau însă mulțumi cu câștigul comerțului la urma urmelor binefăcător, pe care-l făceau vânzându-și produsele cu prețuri urcate și cumpărând cu prețuri scăzute materiile prime, de care aveau nevoie. Firea lor îi împingea să a-suprească și să despoaie pe cei ce-i întâmpinau cu încredere.

Marea Britanie stăpânește azi o foarte însemnată parte din fața pământului, fără ca să fie cucerit vre-o țară în înțelesul adevărat al cuvântului. Și-a întins stăpânirea și a supus sute de milioane de oameni numai prin apucături viclene, învrăjbind popoarele și abuzând de slăbiciunile oamenilor. Dupăce s'au înfipt apoi, englezii s'asupresc pe nenorociții supuși și-i despoaie

„ÎNȘOȚIRE DE CREDIT“ ÎN RUSCIORI.

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1916.

Activa — Vagyon.	Mérlegszámla 1916 évi december hó 31-én.	Pasiva — Teher.	
Cassa în număr — Pénztárkészlet	79.74	Părți fundamentale — Üzletrészek	280.—
Imprumuturi pe obligațiuni — Adóslevél-kölcsön	4,873.—	Fond de rezervă — Tartalék	168.—
Depuneri proprii — Takarékbetétek:		Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	8,804.60
«Albina»	1,871.—	Interese transitoare anticipate — Előre befolyt kölcsön kamatok	5.44
«Infrățirea»	2,303.40	Dare restantă — Adó hátralék	72.26
Acții — Részvények	200.—	Profit curat — Tiszta nyereség	99.63
Mobiliar — Felszerelés	20.—		
Amortizare — Leírás	5.—		
Interese transitoare restante — Cselekvő kölcsönök hátr. kam.	87.79		
	9,429.93		9,429.93

1—1 (55)

Contul Perdere și Profit.

Debit — Tartozás.	Veszteség- és nyereség számla.	Credit — Követel.	
Interese: — Kamatok:		Interese — Kamatok:	
la depuneri — betétek után	336.30	dela împrum. — kölcsönök után	488.50
la (reescont) împrum. «Albina»	9.—	dela depuneri proprii — betétek	83.40
Spese administrative — Üzleti költségek	56.50	Proviziune — Jutalék	31.79
Remunerațiuni — Tiszteletdíj	25.—		
Dare — Adó:			
dare directă și aruncuri — egyenes adó	38.63		
10% dare după interese la depun. — 10% tökekkamat adó	33.63		
Amortizare din mobilier — Leírás alap kölcsönökből	5.—		
Profit curat — Tiszta nyereség	99.63		
	603.69		603.69

Numărul membrilor la 31 Decembrie 1916: 28. — A tagok száma 1916 decembrie hó 31-én: 28.

Rusciori, la 31 Decembrie 1916. — Oroszcser, 1916 decembrie 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Nicolae Apolzan m. p.

Nicolae Neagoe m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în conformitate cu cărțile înșoțirei. — Az alulirott felügyelőbizottság a jelen számlákat felülvizsgálta és a szövetkezet könyveivel összhangzónak találta.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — A FELÜGYELO BIZOTTSÁG:

Ioan Cotoră m. p.

Iacob Martin m. p.

Ioan Neagoe m. p.

George Neagoe m. p.

Ioan Iliu m. p.

Ioan Neagoe m. p.

„LUCEAFĂRUL“

cassă de economii, societate pe acții în Poplaca.

takarékpénztár, részvénytársaság Poplákán.

Convocare.

Domnii acționari ai cassei de economii «Luceafărul», societate pe acții în Poplaca (Poplaka) se convoacă prin aceasta la o

adunare generală extraordinară,

pe Duminecă, în 6 Maiu 1917, la orele 3 p. m., în localul băncii cu următorul

Program:

1. Alegerea a 4 membri în direcțiune pe durată de un an.
2. Alegerea a 3 membri în comitetul de supraveghiere pe durată de doi ani.

Notă: Acei domni acționari, cari voiesc a participa cu vot la adunarea generală, sunt poțitiți a-și depune înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acestora pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență la cassa institutului în Poplaca.

Poplaca, la 23 Aprilie 1917.

1—1 (58)

Direcțiunea.

Meghívó.

A Poplákai «Luceafărul» takarékpénztár részvénytársaság részvényesei ezennel meghívotnak 1917 évi május hó 6-án dél után 3 orakor az intézet helységében megtartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Négy (4) igazgatósági tag választása, 1 évi időtartamra.
2. Három (3) felügyelő bizottsági tag választása 2 évi időtartamra.

Megjegyzés: Mind azon részvényesek kik a közgyűlésen szavazati joggal ohajtanak részt venni felkértenek, hogy a sajátnevükre irt részvényeiket, illetve azok nevére a kiket képviselnek, valamint a meghatalmazásra vonatkozó okmányokat a közgyűlés előtt Poplákán az intézet pénztáránál letegyék.

Poplaka, 1917 évi április hó 23-án.

Az igazgatóság.

„ÎNȘOȚIREA DE CREDIT“ DIN DOMBOȘ.

Convocare.

Membrii «Înșoțirei de credit din Domboș» se invită prin aceasta, în virtutea §-ului 20 din statute, la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va ține în sala școlii gr.-or. din loc la 29 Aprilie st. n. 1917, la 2 ore după amiază, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii, bilanțul anului 1916 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat.
3. Alegerea a 2 membri în direcțiune.
4. Alegerea a 4 membri în comitetul de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri.

1—1 (56)

Direcțiunea.

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1916.

Active — Vagyon.	Mérlegszámla 1916 évi december hó 31-én.	Pasive — Teher.	
Cassa în număr — Pénztár készlet	200.—	82 cvote a 20 K — Üzletrészek	1,640.—
Imprumuturi — Kölcsönök	15,704.52	Fondul de rezervă — Tartalék alap	1,321.93
Mobilier și spese de fondare — Felszerelési és alapítási költségek	429.82	Depuneri spre fructificare — Betétek	10,348.30
Diverse conturi debitoare — Adósok	2,315.87	Reescont — Visszszámítás	5,350.—
Cvoto restante — Hátralékos üzletrészek	60.—	Profit curat — Tiszta nyereség	49.98
	18,710.21		18,710.21

Contul Profit și Perdere.

Spese — Kiadás.	Nyereség- és Veszteség-számla.	Venite — Bevétel.	
Interese după depuneri — Betéti kamatok	531.88	Interese și proviziuni — Kamatok és jutalékok	2,364.79
Interese după reescont — Visszszámítolási kamatok	1,060.36		
Spese de administrare — Kezelési költségek	142.30		
Remunerație — Tiszteletdíj	200.—		
Dare directă, arunc comunal, etc. — Adó	259.17		
10% dare după interesele depunerilor — 10% betéti kamato adó	53.19		
Amortizări — Leírások	50.—		
Porto postal — Porto	17.91		
Profit curat — Tiszta nyereség	49.98		
	2,364.79		2,364.79

Domboș, la 31 Decembrie 1916. — Dombos, 1916 évi december hó 31-én.

Ioan Drăghicium. p.,
contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Schiau m. p., prezident — elnök.

Nicolae Drăghicium. p.

Gheorghe Neagoș m. p.

Nicolae Husariu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele «Înșoțirei». — Alólírott bizottság jelen számlákat megvizsgálta és a szövetkezet könyveivel összhangzónak találta.

Domboș, la 25 Martie 1917. — Dombos, 1917 évi március hó 25-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — A FELÜGYELO BIZOTTSÁG:

Andrieu Boeriu m. p., Ioan Muntean m. p. Nicolae Neagoș m. p. Nicolae Boeriu m. p. prezident — elnök.

La Librăria arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat 200 cor.

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat 180 cor.

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat 150 cor.

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliști și la mijloc restignirea, foile aurite cu cutie de păstrat 50 cor.

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, 40 cor.

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.